

Een kaleidoscopische reisgids van Sicilië

Recensie

Fik Meijer, *De vele gezichten van Sicilië* (Amsterdam: Prometheus, 2021), 416pp. ISBN 978 90 446 4528 6.

Vele jaren heb ik culturele reizen naar Sicilië begeleid. Het was voor mij telkens een hele opgave de reizigers in het kort met de geschiedenis van dit eiland vertrouwd te maken. Kan dat in het kort? Er is geen beginnen aan: Feniciërs, Grieken, Carthagers, Romeinen, Vandalen, Byzantijnen, Arabieren, Noormannen, Duitse Hohenstaufen, de Franse Anjou, Catalanen (Aragon), Spanjaarden (met de Habsburgse dynastie), en later de Bourbons zijn er gepasseerd, en ondertussen kwamen ook de Engelsen er langs, tot en met Garibaldi die Sicilië binnenloodste in de Italiaanse politiek. Ik bewonder de auteur, die zelf vele malen als reisleader Sicilië heeft bezocht, omdat hij erin geslaagd is deze complexe geschiedenis vanaf de prehistorische beschaving (met aandacht voor de grottekeningen op Monte Pellegrino) tot aan de recente periode na de COVID19- (en toerisme-)crisis, op een zowel historisch accurate als boeiende wijze voor te stellen.

Fik Meijer noemt zijn boek geen geschiedenis maar heeft het in zijn titel over ‘de vele gezichten van Sicilië’, en terecht, want de diverse perioden en overheersingen hebben vele sporen nagelaten, schitterende cultuurmonumenten, maar ook littekens en trauma’s. We krijgen geen saaie opsomming van veldslagen en heersersgeslachten die elkaar opvolgen, maar de auteur blijft soms stil staan bij markante figuren, zoals Frederik II ‘stupor mundi’, en hij maakt voldoende ruimte voor culturele uitweidingen, zoals over Bellini en de opera, over Goethe, over de auteur

Pirandello, over de indrukwekkende mozaïeken van de Romeinse villa in Piazza Armerina, over de Triomf van de Dood in Palazzo Abatellis in Palermo, over de prachtige sarcofaag van Adelpia in Syracuse, over de heropbouw van Noto en Ragusa. Alleen de Venus Landolina, volgens Guy de Maupassant een van de redenen om Sicilië te bezoeken, miste ik... Ruime aandacht gaat ook naar de sociaaleconomische gevolgen van eeuwen vreemde overheersing die nooit het belang van de bevolking centraal stelden. Vandaar ook, in de nasleep van de geallieerde invasie, de maffiabeweging, waaraan een bijzonder goed hoofdstuk is gewijd.

De auteur is oudhistoricus van vorming en heeft zich grondig vertrouwd gemaakt met het onderwerp in zijn vele facetten, zoals blijkt uit het bibliografisch overzicht aan het einde. Hij steunt niet alleen op secundaire literatuur, maar gebruikt in zijn uiteenzetting ook primaire bronnen, en vooral, hij heeft ook al die jaren dat hij rondtrok in Sicilië veel geleerd uit zijn directe contacten met de Sicilianen, zoals de chauffeurs van de touringcars waarmee hij reisde (dat is trouwens ook mijn ervaring). Kortom, ik kan alleen maar goed zeggen van dit 'overzicht' dat, voor wie Sicilië nog niet zou kennen, meteen een aansporing wordt om er naartoe te gaan. 'In dit boek beschrijf ik het imposante verleden en het aanpassingsvermogen van de bevolking aan telkens nieuwe ontwikkelingen, in de hoop dat de lezer de tekst met net zoveel plezier zal lezen als ik die heb opgeschreven.' (p. 15). Ja, ik heb het met heel veel plezier en interesse gelezen. Spijtig dat ik het niet eerder had toen ik aan mijn reizigers een boek moest aanraden om zich op hun reis naar Sicilië voor te bereiden. Maar misschien zullen ze na het lezen van dit boek graag teruggaan.

Carlos Steel

Carlos.Steel@kuleuven.be

